

ОБЛІКОВА СИСТЕМА ГРОШОВИХ КОШТІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Однією з основних умов ефективного функціонування підприємства в умовах сучасної ринкової економіки є постійний кругообіг грошових коштів, в межах підприємства. Грошові кошти беруть участь майже на всіх етапах облікового циклу, будь то процес закупівлі, реалізації чи виробництва.

Грошові потоки є значущим показником діяльності будь-якого підприємства, вони привертають увагу з боку держави, інвесторів, банківських установ, контрагентів, управлінського персоналу та навіть працівників. Тому дуже важливо приділяти увагу контролю над грошовими коштами та забезпечувати ефективне управління їх руху.

Проблеми в управлінні грошовими потоками і досі привертають увагу економістів практиків. Над вирішенням проблем пов'язаних з рухом грошових коштів на підприємстві працювали: І. О. Бланк, О. О. Терещенко, Л. О. Лігоненко, А. М. Поддєрьогін, Г. В. Ситник, Р. Б. Тянь, С. І. Кузнєцова та інші.

Облік грошових потоків – це накопичення та трансформація великих об'ємів даних про фінансово-господарські операції підприємства.

Облікова система руху грошових коштів, повинна забезпечувати:

- повне відображення всіх господарських операцій (навіть тих, що не пов'язані з рухом грошових коштів);
- оперативний облік розрахункових операцій та здійснення контролю над ними;
- контроль за виконанням планів та дотримання бюджетів щодо руху грошових коштів, задля виявлення відхилень, оперативного реагування на виниклі ситуації та прийняття ефективних управлінських рішень стосовно їх вирішення;
- обов'язковий контроль за дотриманням розрахунково-платіжної дисципліни, та оперативного реагування на виявлені порушення з метою їх усунення та прийняття заходів для запобігання виникненню подібних ситуацій в майбутньому.

Облікова система грошових потоків підприємства включає в себе кілька видів обліку, на які покладено виконання певних функцій (рис. 1).

Кожен з перелічених видів обліку має низку певних функцій та є складовою загальної облікової системи.

Фінансовий облік дозволяє накопичувати інформацію про господарську діяльність та узагальнювати її в законодавчо установлених формах звітності.

На основі фінансового обліку будується управлінський облік, на базі якого відбувається процес прийняття управлінських рішень, щодо оптимізації руху грошових коштів та діяльності підприємства в цілому.

При стратегічному обліку формуються цілі та плани розвитку діяльності підприємства в майбутньому.

На сьогоднішній день не всі підприємства, що діють на території України повинні складати звітність відповідно до МСФЗ. Відповідно до останніх змін, що відбулися у 2018 році в Законі “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [1] звітність за МСФЗ повинні складати Публічні акціонерні товариства (ПАТ), суспільно-значущі та підприємства, що діють в галузях видобування.

У таблиці 1 наведено порівняння Національних та Міжнародних стандартів якими керуються при складанні Звіту про рух грошових коштів.

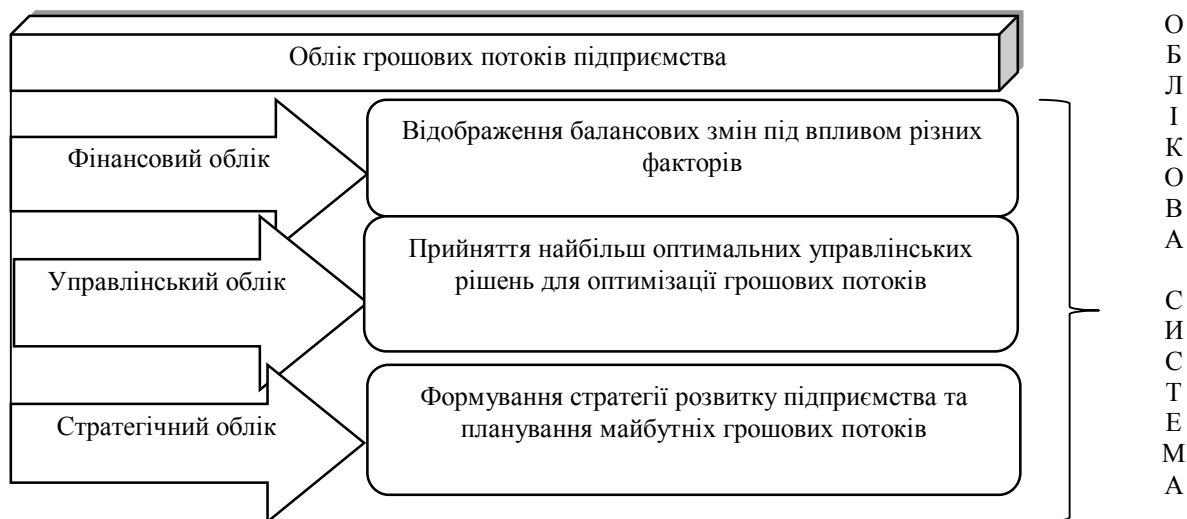

Рис. 1. Види обліку грошових потоків підприємства в обліковій системі
Джерело: розроблено автором

Таблиця 1

Порівняння стандартів складання Звіту про рух грошових коштів

	Мета складання	Суб'єкти подання Звіту про рух грошових коштів
1	2	3
НП(С)БО 1	Надання користувачам фінансової звітності неупередженої та повної інформації стосовно змін в грошових коштах та їх еквівалентах.	Будь-які підприємства (окрім державних установ), представництва іноземних суб'єктів господарювання та суб'єкти малого підприємництва.
МСБО 7	Надання користувачам інформації про рух грошових коштів, для оцінки можливості підприємства генерувати грошові кошти та їх еквіваленти.	

Джерело: розроблено автором.

Постійні економічні зміни, які відбуваються в нашій державі вимагають розробки ефективної системи ведення бухгалтерського обліку грошових коштів та їх потоків, тому лише за умови належним чином організованої системи реєстрації, обліку та аналізу показників господарської діяльності можливе ефективне виконання першого етапу управління грошовими коштами – планування та прогнозування грошових потоків. Адже ефективне управління грошима впливає не лише на поточну діяльність, а й на майбутній розвиток підприємства.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року № 996-XIV. Дата оновлення: 16.11.2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 09.01.2019).